

ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคร
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒

๑. พระบรมศาสดาทรงทราบว่า เมื่อสามเณรนี้ไปแล้ว ภัยนั้นจักระงับเมื่อเป็นเช่นนั้น กิจแห่งบรรพชิตของภิกษุเหล่านั้นจักถึงความสมบริบูรณ์ ดังนี้แล้วตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงแวงหาสารีบุตรพี่ชายคนโตของพวกเธอเสียก่อนแล้วจึงไป ฯ ภิกษุเหล่านั้นทูลตอบว่า พระเจ้าข้า แล้วพากันไปหาพระเถระถึงสำนัก เมื่อท่านถามว่า อะไรหรือ ท่านทั้งหลาย จึงกราบเรียนว่า พวกกระผมเรียนพระกัมมัฏฐานในสำนักพระบรมศาสดา ประสงค์จะปลีกวิเวก (เข้าป่า) จึงทูลลา เมื่อเป็นเช่นนั้น พระบรมศาสดา จึงตรัสกะพวกกระผมอย่างนี้ว่า พวกเธอจงแวงหาพี่ชายคนโตของพวกเธอเสียก่อนแล้วค่อยไปด้วยเหตุนี้ พวกกระผมจึง (พากัน) มาที่นี่ ฯ พระเถระคิดว่า ภิกษุเหล่านี้ นำจักเป็นผู้ที่พระบรมศาสดาทรงเล็งเห็นเหตุการณ์อย่างหนึ่งแล้วจึงส่งมาที่นี่ ครีครองอยู่ ได้รู้เรื่องนั้นแล้ว จึงกล่าวว่า ท่านทั้งหลาย ก็พวกท่านมีสามเณร (สักรูป) ใหม่ ฯ ภิกษุทั้งหลายตอบว่า ไม่มี ครับท่าน ฯ พระเถระแจ้งว่า ถ้าไม่มี พวกท่านจงพาตั้งกิจจสามเณรรูปนี้ไปด้วย ฯ พวกภิกษุ. อย่าเลย ครับท่าน เพราะอาศัยสามเณรพวกกระผมจักมีความกังวล(เปล่า ๆ) สำหรับพวกกระผมผู้อยู่ในป่า สามเณรไม่มีประโยชน์อะไรเลย ฯ พระเถระ. ท่านทั้งหลาย เพราะอาศัยสามเณรรูปนี้ พวกท่านจักไม่มีความกังวล(ใด ๆ) ก็แต่ว่า เพราะอาศัยพวกท่าน สามเณรรูปนี้จักมีความกังวล(ต่างหาก) แม้พระบรมศาสดา เมื่อส่งพวกท่านมายังสำนักของผม ก็ทรงมุ่งหวัง(จะให้ผม) ส่งสามเณรไปกับพวกท่านจึงทรงส่ง(พวกท่าน)มา (เอาละ) พวกท่านจงพาสามเณรรูปนี้ไปด้วย (ก็แล้วกัน) ฯ ภิกษุเหล่านั้น ตกปากรับคำ ว่า (ด้วย) ความยินดีครับ รวมเป็น ๓๑ คน(รูป)พร้อมทั้งสามเณรด้วย อัมลาพระเถระออกจากวิหาร เทียวจาริกไป ลูถึงบ้านหมู่บ้านหนึ่ง มีพันสกุล(หลังคาเรือน) สดปลายทาง ๑๒๐ โยชน์ ฯ

๒. พวกมนุษย์เห็นภิกษุเหล่านั้น มีจิตเลื่อมใส อังคาศโดยเคารพแล้ว สอบถามว่า พระคุณเจ้าข้า พวกท่านจักไปไหนกัน เมื่อภิกษุเหล่านั้น ตอบว่า จะไปตามสถานที่ที่มีความสะดวก จึงพากันหมอบลงแทบเท้าอ่อนวอนว่า พระคุณเจ้าข้า เมื่อพระผู้เป็นเจ้าทั้งหลายอาศัยหมู่บ้านนี้อยู่จำพรรษาตลอดภายในพรรษา พวกกระผมจักสมาทานศีล ๕ ทำกรรมคือการรักษาอุโบสถศีล ฯ พระเถระทั้งหลาย รับนิมนต์แล้ว ฯ ครั้งนั้น พวกมนุษย์จัดแจงที่พักกลางคืน ที่พักกลางวัน ที่โรงกรรมและบรรณศาลา ถึงความอุตสาหะว่า วันนี้ พวกเราพรุ่งนี้ ก็พวกเรา(อีก) ได้ทำการบำรุงภิกษุเหล่านั้น ฯ ในวันเข้าพรรษา พระเถระทั้งหลายได้ทำกติกาวัตรกันว่า ท่านทั้งหลายพวกเราเรียนพระกัมมัฏฐานในสำนักของพระพุทธเจ้าผู้ยังทรงพระชนม์อยู่กันมาแล้ว ก็เถล นอกเหนือจากการทำข้อปฏิบัติให้สมบูรณ์แบบ พวกเราไม่อาจจะทำให้พระพุทธเจ้าทั้งหลายทรงพอพระทัยได้ อีกทั้งประตูปายทุกบานเปิดกว้างแล้วสำหรับพวกเราทีเดียว เพราะฉะนั้น เว้น เวลาภิกษาจารในตอนเช้า และเวลาบำรุงพระเถระตอนเย็น ในเวลาที่เหลือ พวกเราจักไม่อยู่ในที่เดียวกัน ๒ รูป รูปใดจัก(เกิด)ไม่สบาย เมื่อท่านรูปนั้นเคาะระฆังแล้ว พวกเราจักไปยังสำนักท่านรูปนั้นแล้วปรุงยาในภาคกลางคืนหรือภาคกลางวันนอกเหนือจากนี้ พวกเราจักเป็นผู้ไม่ประมาท ประกอบพระกัมมัฏฐานเนื่อง ๆ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕

แปล ไทยเป็นมคธ

๑. สตุถา เอตสฺมี คเต ตํ ภยํ วูปสมิสฺสตี อถ เตสํ ปพฺพชิตฺกัจจํ
 ปารีปฺรึ คมิสฺสตีติ ฅตฺวา ภิกฺขเว ตุมฺหากํ เชฏฺฐภาตฺกํ สารีปฺตตํ
 โอลเกตฺวา คจฺฉถาติ อหา ฯ เต สาธฺฐติ วตฺวา เณรสฺส สนฺตีกํ คนฺตฺวา
 กิมาวุโสติ วุตฺเต มยํ สตุถุ สนฺตีกเก กมฺมฏฺฐานํ คเหตุวา อรณฺณํ
 ปวิสิตฺตกามา หุตฺวา อาปฺจนิมิหฺวา อถ โน สตุถา เอวมาห ตุมฺหากํ
 เชฏฺฐภาตฺกํ โอลเกตฺวา คจฺฉถาติ เตนมฺห อธิวาคตฺวา ฯ สตุถารา อิม
 เอกํ การณํ ทิสฺวา อธิ ปหิตา ภวิสฺสนฺติ กิณฺนุ โข เอตฺนติ อวชฺเชนฺโต
 ตมตฺถํ ฅตฺวา อหา อตฺถิ ปน โว อาวุโส สามเณโรติ ฯ นตฺถิ อาวุโสติ ฯ
 สเจ นตฺถิ อิมํ สงฺกิจฺจสามเณรํ คเหตุวา คจฺฉถาติ ฯ อลํ อาวุโส สามเณรํ
 นิสฺสาย โน ปลิโพโธ ภวิสฺสตี กิ อรณฺเณ วสนฺตานิ สามเณเรนาติ ฯ
 น อาวุโส อิมํ นิสฺสาย ตุมฺหากํ ปลิโพโธ ภวิสฺสตี อปิจ โข ปน
 ตุมฺเห นิสฺสาย อิมสฺส ปลิโพโธ ภวิสฺสตี สตุถาปิ ตุมฺเห มม สนฺตีกํ
 ปหิณฺนโต ตุมฺเหหิ สทฺธิ สามเณรสฺส ปหิณฺนํ ปจฺจาสิสนฺโต ปหิณฺนิ อิมํ
 คเหตุวา คจฺฉถาติ ฯ เต สาธฺฐติ อธิวาสตฺวา สามเณเรณ สทฺธิ เอกตฺตีสชฺนา
 เณรํ อปฺโลเกตฺวา วิหารา นิภฺขมฺม จาริกํ จรฺนตฺวา วิสโยชนสฺตมตฺถเก เอกํ
 สหสฺสกุลิกํ คามํ ปาปฺณิสฺสุ ฯ

๒. มนุสฺสา เต ทิสฺวา ปสนฺนจิตฺตา สกฺกัจจํ ปรีวิสิตฺวา ภนฺเต
 กตฺถ คมิสฺสถาติ ปุจฺฉิตฺวา ยถาผาสฺสกุฏฺฐานํ อาวุโสติ วุตฺเต ปาทมฺเณ
 นิปชฺชิตฺวา มยํ ภนฺเต อยฺเยสุ อิมํ นิสฺสาย อนฺโตวสฺสํ วสนฺเตสุ
 ปณฺจ สีลานิ สมาทาย อุโปสถกมฺมํ กริสฺสามาติ ยาจิสุ ฯ เถรา อธิวาสสุ ฯ
 อถ เนสํ มนุสฺสา รตฺตติฏฺฐานทิวาฏฺฐานจฺงกมฺนปณฺณสาลํ สํวิทฺทิตฺวา

อชช มยฺ เศว มยฺ นติ อุตฺสาหปฺตฺตา อฺปฺภูจฺจณมกํสุ ฯ เถรา
 วสฺสูปนายิกาทิวเส กตฺติกวตฺตํ กรีสุ อวฺโส อมฺเหหิ ธรรมานกพฺพุทฺธสฺส
 สนฺติเก กมฺมฏฺจณํ คหิตํ น โข ปน สกกา อณฺตร ปฏฺิพฺตฺติสมฺปทาย
 พฺพุทฺธ อาราเชตฺตุ อมฺหากณฺจ อปายทวารานิ วิวฺชฺชานเว ทสฺมา อณฺตร
 ปาโต ภิกฺขวาจาวลย สายํ เถรฺปฺภูจฺจณวลย จ เสสกาล เทว เอกฏฺจณ
 น ภวิสฺสาม ยสฺส อผาสฺกํ ภวิสฺสติ เตน คณฺขิยา ปทฺฐาย ทสฺส สนฺติกํ
 คนฺตุวา เกสขฺหํ กริสฺสาม; อิตฺโต อณฺตรสมฺมึ รตฺติภาเค วา ทิวสภาเค วา
 อปฺปมตฺตา กมฺมฏฺจณํ อนฺนุญฺชิสฺสามาติ ฯ

...